Vlaams Parlement
Hoorzitting CORONA
21 september 2020

VLAAMS WELZIJNS VERBOND

Lock down vanaf 18.03 … tot …

Zéér strenge maatregelen: hartverscheurend

- Residentieel: of thuis of voorziening, geen bezoek, geen externe activiteiten, geen school wel pre-teaching
- Dagcentra: groepswerking sluit, digitale begeleiding van jongeren en gezin
- Ambulante werking, contextbegeleiding (gezinsbegeleiding) : digitaal

– Met uitzondering van de Kinderopvang die gedurende de hele periode open blijft met aangepaste openingsuren (voor essentiële beroepen en kwetsbare doelgroepen)

– Geen opnamestop in de jeugdhulp

lockdown voor … 2 weken … maar in de feiten tot 7 mei

Lock down beleving

- Maatregelen zijn noodzakelijk maar staan haaks op ons DNA, op alles waar wij proberen voor te staan : kwaliteit van leven, zorg op maat, in dialoog met de gebruiker, inclusie, … hartverscheurende keuzes.

- Pleidooi voor versoepeling reeds eind maart (De Ochtend) : spanningsveld tussen psycho-sociaal welzijn en gezondheid

- De crisis overviel ons
  - Grote onzekerheid tot angst
  - Gebrek aan beschermingsmateriaal, testing, …

- Totaal vergeten in de media, wij voelden ons achtergesteld

Snel schakelen : sociaal ondernemers op hun best:

- Voorzieningen hebben zeer snel geschakeld en zich anders georganiseerd
  - Crisiscel
  - Werken in bubbels
  - Geen “trafieken”
  - Andere organisatie van dagbesteding, therapie, …
  - Ander programma voor ambulante ondersteuning, dagbesteding
  - Enz

- Dit kon dankzij:
  - Zeer grote inzet van alle medewerkers
  - Interne dynamiek (we laten mensen niet in de steek)
  - Regelluwte
  - Budgetgarantie

- Aantal besmettingen & overlijdens is hierdoor ongetwijfeld zeer beperkt gebleven

Contacten met kabinet, administratie, taskforce

- Continue afstemming met kabinet en administratie, dit verliep goed

- Taskforce
  - Goed initiatief moest sneller opgestart geweest zijn, heel kort op de bal spelen en betere afstemming
  - Geen vertegenwoordiging van gebruikers
  - Enkel residentieel
  - Enkel WVG

Beschermingsmateriaal

- In begin groot probleem: geen materiaal, geen testing en wij waren géén prioriteit
- Sommige voorzieningen hadden wel zelf (een beperkte) stock, andere niet
- Solidariteit onder elkaar in materiaal
- Na enkele weken kwam bevoorrading vanuit overheid op gang (én duidelijkheid over wat wanneer gebruikt moest worden)
- Later tevredenheid over leveringen door overheid
- Positief dat overheid nog rol blijft spelen in bevoorrading

Budgetgarantie

- Goede en billijke budgetgarantie in de **kinderopvang, jeugdhulp, centra ambulante revalidatie en sector personen met een handicap**

- Eindig verhaal: garantie t.e.m. september quid nadien ?

- **Personen met een beperking** :
  - Er moest snel geschakeld worden
  - de 90% mensen in de voorziening vroegen plots veel meer personeel, want konden niet naar huis, de minderjarigen konden niet naar school.
  - al de medewerkers waren nodig om die zorg rond te krijgen!
  - Die mensen hun PVB was veel te klein voor de zorg die ze plots moesten krijgen
  - Middelen die normaal persoonsgebonden zijn voor zorg en ondersteuning, werden plots weer middelen die in solidariteit moesten dienen om zorg te geven aan wie niet naar huis kon. Vanuit individueel standpunt van gebruiker gezien heel correct en moeilijk te begrijpen en te aanvaarden

Sector personen met een handicap

- Richtlijnen erg streng en te weinig rekening kunnen houden met welzijn en psychosociaal aspect en over de hoofden van gebruikers heen
- Niet gedacht dat die periode zo lang zou duren (wel altijd terugkeer mogelijk geweest)
- Zeer zware periode voor mantelzorgers! Niet oké als mensen zonder zorg zaten.
- Vanuit alle voorzieningen zijn wel contacten gehouden. Zeer creatieve vormen van ondersteuning, alternatieve vormen van begeleiding: via beeldbellen, materialen uitgewerkt en pakketten voor activiteiten thuis, ondersteuning aan huis gaan bieden…
- Maar wellicht niet overal even goed en in een aantal gevallen onvoldoende om de nood te lenigen
- digitale kloof

Sector personen met een handicap

- Al het personeel werd ingeschakeld om zorg te leveren in de 24u zorg, veel meer avond- en weekendwerk… Dus weinig mankracht om ook aan mensen thuis nog ondersteuning te bieden

- 17% budgetoverschrijding mogelijk om ook thuis ondersteuning te voorzien, te weinig gekend door mensen en als te omslachtig ervaren

- Mensen die weken, maanden zonder hulp hebben gezeten is onaanvaardbaar. 20.000 mensen die al jaren op de wachtlijst staan zonder hulp is nog veel minder aanvaardbaar

- Sinds 15 juni terug geëvolueerd naar gewone ondersteuning (zie doorstartcijfers op website VAPH)

Uitbraken …

- Focus is zorg en ondersteuning : voorzie beschermingsmateriaal, testen …
- Extra personeel (verpleegkundigen, arts) aanwerven of in huis halen
- Zieke medewerkers
- Het hakt er op in: psychologische ondersteuning medewerkers
- Véél extra kosten (materiaal, medewerkers, extra-prestaties)

Centra Ambulante Revalidatie

- Tijdens de lock down
  - enkel urgente therapie en diagnostiek via face to face
  - Van face to face naar begeleiding op afstand

- Diagnostiek heeft vertraging opgelopen
- Face tot face therapie kan bij nieuwe uitbraak niet stoppen
- Ook nieuwe methodieken ontwikkeld
- Ook hier speelt de digitale kloof

Jeugdhulp

- Zware emotionele belasting voor cliënten maar tegelijk ook veel veerkracht !
- Pre-teaching
- Terugplooien op kerntaken werkte bevrijdend (minder vergaderingen, verslaggeving, …) ruimte voor warme zorg !
- Digitale kloof
- Géén opnamestop

Sociale en pedagogische functie in de Kinderopvang

- Veel kwetsbare gezinnen blijven weg (angst), moeilijk om hen te bereiken (digitale armoede), ondanks vele inspanningen sector. Sensibilisering nodig op lange termijn.
- Openingsuren en dagen werden versoepeld
- Ouderbetrokkenheid werd bemoeilijkt door Corona (wennen, aanwezigheid in leefgroepen, ouderactiviteiten, …), moet hersteld worden.
- Onthaalouders die tot een risicogroep behoren zijn (definitief) gestopt, er is een grote uitstroom voelbaar in de diensten
- Potentieel nieuwe kandidaat onthaalouders haken af owv o.a. de onzekerheid van statuut

Richtlijnen op vandaag: Versoepeling begin mei

- Aanreiken van kaders ipv strikte en concreet uitgeschreven richtlijnen

- Maakt diversiteit mogelijk tussen voorzieningen en zelfs binnen voorzieningen

  - Bezoek geleidelijk terug mgl vanaf 4/5
  - Weekends naar huis mgl vanaf 21/5
  - Vanaf 7/5 terug groepswerking mogelijk in dagcentra en ambulante werking
  - Vanaf 7/5 terug face tot face contacten mogelijk in het mobiel werken (contextbegeleiding)

Richtlijnen: Werken met kaders

- Geeft wel druk bij directies: zij moeten keuzes maken rekening houdende met
  - Perspectief van de jongeren, de gebruikers
  - Perspectief van de ouders
  - Perspectief van de medewerkers
  - Organiseerbaarheid in voorzieningen

- Kritiek:
  - Richtlijnen werden éérst in de media gecommuniceerd
  - Richtlijnen volgden elkaar snel op
  - Richtlijnen zijn niet / moeilijk uit te leggen aan gebruikers, cliënten, ouders,…

Het “nieuwe normaal”

- Doorstart sector personen met een handicap (vanaf 15 juni) loopt goed 85 % volledige uitvoering van de overeenkomsten, 10 % gedeeltelijk, 5 % niet

- In de jeugdhulp zien we volledige bezetting

- In de kinderopvang stellen we een geleidelijke stabilisatie van de bezetting vast (met wel lokale verschillen wat de buitenschoolse opvang betreft).

Tussentijdse lessen

- Opstart “trajecten leerlessen” met onze leden
- Nooit meer een volledige lock down, bezoek en ambulante werking moet mogelijk blijven
- Gezondheid én welzijn (“en dan nu de cijfers”)
- Gebruikersperspectief
- Nood aan krachtige regie
- Regelluw kader doortrekken, sociaal ondernemerschap verder kansen geven
- Nood aan afstemming tussen beleidsdomeinen
- Eerste Lijns Zones
- Expertise inzetten over voorzieningen en sectoren heen
- Investeren in ICT en digitalisering
- Versterking omkadering
- Wegwerken wachtlijsten

Beleving op vandaag

- Voortschrijdend inzicht virus, onzekerheid en angst blijven
- Sectoren blijven zich achtergesteld voelen, media kent ons niet
- Zeer belastende periode ook vandaag nog:
  - Voor gebruikers
  - Voor mantelzorgers, ouders
  - Voor medewerkers en directies

Het is NIET gedaan, quid najaar 2020, quid voorjaar 2021

VLAAMS
WELZIJNS
VERBOND